

Remissvar – Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:(8))

Ånge kommun har tagit del av remiss SOU 2020:8 Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget. Vi är inte en av de utpekade kommunerna som uppmanas att inkomma med att svara på remissen. Den beskrivning, analys och förslagen visar på är för oss oerhört viktiga för att långsiktigt kunna säkerställa vårt välfärdsuppdrag. Det känns därför självklart att vi lämnar kommentarer och synpunkter på utredningen.

Sammanfattning

Vi instämmer i stort till de åtgärder som föreslås i utredningen. Det finns några områden där vi särskilt vill betona vikten av att de genomförs. Vi är medvetna om uppdraget och dess begränsningar men vi har ändå valt att lyfta in frågor som tangerar uppdraget och är viktiga för vår kommuns utvecklingsmöjligheter.

Strukturella åtgärder

Att kommunsammanslagningar bygger på frivillighet är för oss självklart. I likhet med vad utredningen pekar på så är det viktigt att bygga in incitament för de som ser en sammanslagning som en förutsättning för att klara välfärdsuppdraget. I vår kommun ser vi att det är av största vikt att det ytterligare underlättas för samverkan mellan kommuner.

Försöksverksamhet där kommuner ges undantag från bestämmelser i lag, förordning eller myndighetsföreskrifter känns mycket intressant.

Ånge kommun ser positivt på om vi som kommun ges möjligheten att hitta samverkan eller i försöksverksamhet bedriva vissa statliga uppdrag. Ett exempel skulle kunna vara arbetsförmedlingen. Den icke-närvaro och den minskade samverkan med arbetsförmedlingen i vår kommun ser vi som ett allvarligt och stort problem. Vi märker redan nu att det får effekter på vår kommunala ekonomi. Den ”nya arbetsförmedlingen” ger sämre förutsättningar för de svaga grupperna att komma till självförsörjning.

Självservice och utvecklade digitala system är självklart bra för många, men inte för alla. Närmaste arbetsförmedling för vår kommuns arbetssökande finns 10 mil bort.

Ånge kommun skulle vilja bli en pilotkommun där vi ges möjlighet att till viss del fungera som en arbetsförmedling.

Statens åtagande och statlig närvaro i landet

Ånge kommun är kanske den kommun i Sverige som drabbats hårdast av att statliga jobb centraliseras. Nämnas kan: Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Postens paketsortering, Lantmäteri, neddragningar och flytt av vissa jobb inom Trafikverket och SJ, Kriminalvårdsanstalten i Viskan och Skogsstyrelsen.

Inte ens Skogsstyrelsens kontor kunde vara kvar där skogen finns! Om vi i Sverige menar något med statens närvaro och att flytta arbetstillfällena från storstäderna till mindre kommuner så måste även kommuner i Ånges storlek märka av statens närvaro och de eventuella nya arbetstillfällena som en utflyttning av arbetstillfällena kan ge.

Kommunernas ekonomi

Vi håller med om att det skulle underlätta den långsiktiga planeringen att minska antalet riktade statsbidrag till mer generella stöd. En ytterligare översyn av kostnadsutjämningsystemet kan behövas i framtiden då de ekonomiska förutsättningarna är väldigt olika mellan kommuner och skapar en ojämlikhet mellan invånare i landet.

Kommunernas kompetensförsörjning

Vi ser positivt på de föreslagna åtgärderna. Förslaget att minska studieskulden för personer som är bosatta och yrkesverksamma i kommuner med särskilt stora utmaningar gällande kompetensförsörjning ser vi som en åtgärd som kan ge effekter i vår kommun.

Kommunernas digitaliseringsarbete

Vi ser mycket positivt på de förslagen i utredningen.

Övriga förslag och bedömningar

Förslaget att ge Tillväxtverket i uppdrag att i samverkan med Boverket, Trafikverket och regionerna stödja strategisk planering i kommunerna, med syfte att förbättra samarbetet i lokala och regionala planeringsprocesser är en viktig åtgärd. Vid ett eventuellt genomförande så är det viktigt att se över nuvarande processer och strukturer för att inte skapa suboptimering i samverkanssystemet.

Utredningens bedömning av åtgärder för att underlätta finansiering av bostadsbyggande känns självklar. Andra former av säkerheter än marknadsvärden behövs för att möjliggöra byggande av småhus.

Med de redovisningsregler som idag tillämpas blir nybyggnation eller reinvesteringar kostsamma i ett område med låga marknadsvärden. Systemet skapar inte förutsättningar till utveckling utan bidrar snarare till det omvända.

I en liten kommun med en hög vakansgrad (6%) i lägenhetsbeståndet krävs nedskrivningar utifrån bostadshusens marknadsvärden. Nedskrivningarna är ett mycket stort problem i vår kommun där vi inom något år måste gå in med ett stort ägartillskott till vårt bostadsbolag. I stora kommuner är bolagen en ”kassako” i vår kommun är det en ekonomisk belastning. Vi måste föra medel till bolaget som vi behöver för att finansiera välfärden. Staten behöver besluta om medel för anpassningar av bostadsbeståndet i mindre kommuner. Samtidigt måste redovisningsreglerna utredas vidare för kommuner med minskad befolkning.

Ytterligare synpunkter från Ånge kommun

Satsningar på infrastruktur i form av vägar och järnvägar är som vi alla vet stora och viktiga utvecklingsfrågor. En väl fungerande infrastruktur gör att vi får större arbetsmarknadsområden och gör Sverige rundare. Den modell som används för att räkna fram samhällsnyttan med investeringar missgynnar mindre befolkningstäta områden. Vi anser att utredningen borde föreslå att modellen ska ses över.

Bredband åt alla är en nödvändighet för att vi nu och framtiden ska klara vårt välfärdsuppdrag. I tätbefolkade områden finns det en marknad som tar kostnaderna, i vår kommun måste kommunen finansiera stora delar av investeringarna, medel som vi istället behöver till vår välfärd. Här krävs ett större ansvar från staten där det inte finns en fungerande marknad.

Stefan Wallsten
Kommunchef